

[Elgaard.]

Udfra en sådan vurdering betegner den nuværende situation et fremskridt, men vel heller ikke mere. For det første må det erkendes, at den vestlige verdens forhandlingsmuligheder er forbedret som følge af Atlantpagtorganisationens voksende styrke, og for det andet kan man konstatere, at Danmarks stilling indenfor fællesskabet er styrket. Denne styrkelse af Danmarks stilling kan tilskrives to årsager. Den første er, at der i dag bag regeringens politik udadtil står et grundfæstet flertal her i rigsdagen, der sætter Danmarks interesser over snævre partipolitiske særinteresser. Jeg tror, det var den store franske radikale politiker Herriot, der engang sagde, at konstruktive resultater på det udenrigspolitiske område aldrig kunne nås, når udenrigspolitikken underordnedes indenrigspolitiske hensyn. Det ville være en lykke for vort land, hvis vi en dag kunne nå til, at samtlige vore partier holdt sig denne leve-regel efterrettelig.

En anden årsag er, at regeringen både klart og fast har præciseret Danmarks stilling under de internationale forhandlinger. De fordringer, der fra tid til anden fra de mellemfolkelige organisationers praktiske ledelse stilles til de enkelte lande, er jo ikke altid lige velbegrundede, endsige opfyldelige. Det har været en tilfredsstillende konstatering, at regeringen klart har sagt fra, hvor de forslag, der stilledes os, på forhånd måtte anses for uopfyldelige fra vor side. Det er ikke dansk skik, at vi påtager os forpligtelser, som vi ikke er sikre på at kunne overholde.

De forpligtelser, som vi efter mødet i Lissabon har påtaget os, er byrdefulde, men de er ikke uoverkommelige. Vi må se det klart i øjnene, at de vil betyde en meget væsentlig anspændelse af vor økonomi i adskillige år fremover. Skal vi opretholde den nødvendige investering, for at vor produktion og dermed vor levestandard kan opretholdes, må det være en nødvendig konsekvens af vor udenrigspolitik, at vi med de finanspolitiske midler, der står til vor rådighed, sørger for at opretholde balancen. Jeg har med tilfredshed lagt mærke til, at socialdemokratiske talere rundt om på møder i landet i den senere tid har gjort deres vælgere opmærksom på, at kravene til opbygningen af vort forsvar, der ikke kunne afvises, nødvendigvis måtte medføre en vis resignation med hensyn til forøgelse af statens udgifter. Dette er realpolitisk tale. Det er på ethvert område, vi må udvise den yderste sparsommelighed for at kæmpe os igennem til større økonomisk

frihed og dermed også til forøget social tryghed.

Samarbejdet mellem Vesteuropa og vore to store nordamerikanske forbundsfæller har nu bestået sin prøve gennem mere end tre år. Der er allerede nået betydelige resultater — og der er gjort fejl, som har givet os erfaringer. Jeg anser det for et forbløffende bevis på den vestlige civilisations høje stadi, at 14 så forskelligartede nationer, som Atlantpagten omfatter, har kunnet nå så vidt i opbygningen af deres fællesskab, uden at der er opstået større og væsentligere divergenser.

Det er ikke min hensigt her at optage debatten med Atlantpagtens modstandere; der er vist sagt, hvad der kan siges på dette felt; men lad mig ganske kort resumere resultaterne af det vesteuropæisk-amerikanske samarbejde, som det i dag må tage sig ud for os.

Hvor ville vi i dag have været med vor økonomiske genopbygning efter krigen uden Marshallhjælpens finansiering? Hvordan ville det have været muligt at udvikle vor udenrigshandel, som den har udviklet sig i de senere år, hvis Europa havde måttet fortsætte i restriktionernes spændetrøje? Alene det økonomiske samarbejde med dollarlandene og frigørelsen af de europæiske betalinger gennem betalingsunionen, der jo er en direkte følge af Marshallhjælpen, har kunnet gøre dette muligt.

Hvordan ville vor nationale sikkerhed have været? I 1946, et år efter fjendtlighedernes ophør, lod den britiske regering os underhånden vide, for at der ikke skulle opstå nogen misforståelse, at hvis Danmark skulle blive udsat for noget angreb, ville de vesteuropæiske magter være ude af stand til at komme os til undsætning. Hvilken himmelvid forskel fra da og til situationen, som den er i dag. Også dengang eksisterede De Forenede Nationer, som vore ikke-kommunistiske Atlantpagtmodstandere nu mener vi alene skulle hælde vort hoved til for at løse vort sikkerhedsproblem.

Samarbejdet rejser imidlertid, som udenrigsministerens redegørelse viser, stadig nye spørgsmål, som vi må tage stilling til. Det er navnlig indenfor det, som man vist endnu må karakterisere som det svageste led i vort sikkerhedssystem, nemlig Europas samordning til en fastere enhed, at vanskelighederne viser sig. Deri er der ikke noget mærkværdigt. Det vil altid være lettere at begynde på noget helt nyt end at omforme noget århundreder gammelt. I det forløbne år er en ikke helt ubegrundet pessimisme kommet til orde fra visse sider